

MAGYAR KARSZT- ÉS BARLANGKUTATÓ TÁRSULAT

B.Ú.É.K. 1994
MÚSORFÜZET, 1994. JANUÁR-FEBRUÁR

MEGHÍVÓ

Papp Ferenc professzor halálának 25. évfordulója alkalmából a *Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat*, a *Budapesti Műszaki Egyetem Mérnökgeológiai Tanszéke*, a *Magyar Hidrológiai Társaság* és a *Papp Ferenc Barlangkutató Csoport* 1994. január 8-án 10 órakor koszorút helyez el a Farkasréti temetőben lévő sírnál, majd 11,30 órakor megkoszorúzza a professzor szobrát a Gellért-fürdőben.

Az emlékünnepekség mindkét helyszínén szeretettel várjuk az érdeklődő tagtársakat.
Találkozás a Farkasréti-temető főbejáratánál 9,45 órakor.

Titkárság

ELŐADÁSOK

1994. január 17. (hétfő)

17.00 *Székely Kinga*

Beszámoló a 11. Nemzetközi Szpeleológiai Kongresszusról

Az előadás helye: MKBT tárgyaló (Bp. II. Fő utca 68. II. em. 210.)

Barlangföldtani beszélgetések

Valószínűleg tudunk újat mondani egymásnak (főleg) az alábbi témákról:

1994. január 10. Barlangi nagyformák (járatszelvény, járathálózat, emeletek)

1994. január 24. Barlangi kisformák (a falban levő cm-dm nagyságú alakzatok)

1994. február 7. Kiválások szivárgó vizekből ("cseppkő")

1994. február 21. Kiválások másból (patak, tó, levegő)

1994. március 7. Formakincs, amire nem volt idő januárban

1994. március 21. Kitöltések, ami még kimaradt.

A beszélgetések hétfőnként 17 órai kezdettel lesznek a Társulat tárgyalójában (Bp. II. Fő u. 68. II. 210.)

Téged is várlak!

Kraus Sándor

ELNÖKSÉGI HATÁROZATOK

Elnökségi ülés: 1993. december 7.

— Megvitatta a Társulat pénzügyi helyzetét, s felkérte a Választmányt, hogy forduljon a Karszt és Barlang Alapítványhoz azzal a kéréssel, hogy az a legszükségesebb működések fenntartására koncentrálja a teljes erejét.

— Felhatalmazta a főtitkárt, hogy a Társulatnál futó megbízások munkák jutalékának kérdésében folytasson tárgyalásokat, s azok eredményéről adjon folyamatos tájékoztatást.

— Elfogadta a tagdíjak 1994. évtől érvényes emelésére vonatkozó javaslatot, s jóváhagyásra a Választmányhoz terjeszti. A javaslat a következő: teljes jogú tagdíj 600 Ft, március 31-ig történő befizetés esetén 500 Ft, ifjúsági, nyugdíjas és egyéb kedvezményes tagdíjak 300 Ft, március 31-ig történő befizetés esetén 250 Ft.

— Megbízta a főtitkárt a Szervezeti és Működési Szabályzat előzetes kidolgozásával, amelyet a januári választmányi ülés fog megtárgyalni.

— Elfogadta Nyerges Miklós szakértői kérelmét.

— Elfogadta a benyújtott 2 tagfelvételi kérelmet.

Választmányi ülés: 1993. december 7.

— Tudomásul vette a Társulat 1993. évi gazdálkodásáról szóló beszámolót.

— Egyhangúlag elfogadta a tagdíjak emelésére vonatkozó javaslatot.

— Megbízta a főtitkárt az 1994. évi munkaterv és költségvetés kidolgozásával.

— Megbízta a főtitkárt a Szervezeti és Működési Szabályzat kidolgozásával.

Az elmúlt időszakban sokszor érte az az elfogadható kifogás az elnökséget, hogy nincs közvetlen kapcsolata a csoportokkal. A magam részéről a javítás érdekében azt tudom tenni, hogy minden hónapban, a csoportgyűlésükön meglátogatok egy budapesti és egy vidéki csoportot. Hála Istennek, csoportunk van bőven, így egy kis ideig el fog tartani, amíg mindenhová eljutok, de ami késik, nem múlik.

Leél-Össy Szabolcs

FELHÍVÁS

az 1994. évi tagdíjak befizetésére

Az 1994. évi tagdíjak befizetését a korábbiakhoz hasonlóan az alábbiak szerint kérjük.

- 1) A rendes tagdíj 600 Ft, március 31-ig történő befizetés esetén csak 500 Ft.
- 2) A kedvezményes tagdíj (diák, katona, nyugdíjas, GYES, GYED) 300 Ft.
- 3) Július 1-e után belépő új tag féléves (300, illetve 150 Ft) tagdíjat fizet, de a Karszt és Barlang csak teljes évi tagdíj befizetése esetén jár.
- 4) új belépők a tagdíjon felül 50 Ft egyszeri belépési díjat fizetnek.

A tagdíjbefizetés feltételei változatlanok, tehát:

- helyszíni befizetés a Titkárságon, elsősorban egyéni tagok részére,
- csoportok tagjai szintén a Titkárságon fizethetnek be, lehetőleg a csoportvezetők, ill. a csoport által megbízott összekötők útján, egy összegben,
- vidéki csoportok részére - amennyiben személyes befizetésre nincs alkalom - kérésre csekket biztosítunk,

Az egyéni és csoporttagok fegyelmezett tagdíjbefizetését - hasonlóan az előző évekhez - ezúton is köszönjük!

Titkárság

A Nemzetközi Szpeleológiai Unió magyar tisztségviselői

Dr. Fodor István volt elnökünk, aki a Nemzetközi Szpeleológiai Unió Pekingben megrendezett XI. kongresszusára mint az Unió irodájának (elnökségének) tagja utazott ki és ott egyben Társulatunk hivatalos képviselője is volt, elnökségünk számára tartott tájékoztatójában arról is beszámolt, hogy a kongresszus a lezajlott tisztújítás során két magyar tisztségviselőt is választott. Az Unió Barlangi Mentés Bizottsága *dr. Dénes György* társelnökünket, a Magyar Barlangi Mentőszolgálat elnökét a barlangi mentők nemzetközi szervezetének tiszteletbeli elnökévé, *dr. Horváth Tibort*, Társulatunk Barlangklimatológiai és terápiai Szakosztályának elnökét pedig az Unió Barlangklimatológiai és terápiai Bizottságának elnökévé választotta. Így személyükben a Nemzetközi Szpeleológiai Uniónak két magyar tisztségviselője is van.

A BÜKKI BARLANGOK KUTATÁSÁNAK, VÉDELMÉNEK ÉS HASZNOSÍTÁSÁNAK LEGÚJABB EREDMÉNYEI címmel 1993. november 11-13. között a Bükki Nemzeti Park Igazgatósága, a Miskolci Egyetem Hidrogeológiai-Mérműgeológiai Tanszéke, a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat Észak-magyarországi Területi Szervezete konferenciát rendezett Miskolcon.

A konferencia két előadási napján 4 szekcióban (szekciónként 35-55 hallgató előtt) 25 előadásra került sor. A kötetlen szakmai beszélgetés, diavetítés keretében *Borka Attila*, *Ferenczy Gergely*, *Korpás László*, *Kovács Attila*, *Pelikán Pál*, *Sásdi László* anyagait láthattuk, valamint *Kalicza Tibor* mutatott be igen érdekes barlangos videofelvételeket. A résztvevők száma a két napon 50, illetve 27 fő volt.

A *Hevesi Attila* által vezetett, a Bükk-fennsík rombarlangokat bemutató tanulmányúton 23-an vettek részt.

A konferenciára megjelent az előadásokat tartalmazó I. kötet, melyet a később beérkező anyagokból összeállítandó II. kötet fog követni. (A kötet a Társulatnál 300 Ft-os áron beszerezhető.)

HÍREK

† *Dr. Horváth Tibor* főorvos, Társulatunk tagja, a Tapolcai Városi Kórház Légzésrehabilitációs Osztályának vezetője, az UIS Barlangklíma és terápiai Szakbizottságának elnöke, Társulatunk Barlangklíma és terápiai Szakbizottságának elnöke 1993. október 15-én, tragikus körülmények között elhunyt.

Dr. Horváth Tibor elhunytja miatt a Barlangklíma és terápiai Szakosztály nyílt ülést tart 1994. január 18-án 14.30-kor a Társulat tárgyalójában. (Bp. II. Fő u. 68. II. 210.)

Az ülésre a téma iránt érdeklődő tagtársakat várjuk. Aki nem tud személyesen jelen lenni az ülésen, de szívesen részt venne a munkában, írásban jelezze a Társulatnak.

Értesítjük a tisztelt kutatótársakat, hogy feltártuk és sikeresen le is zártuk azt a *Jáspis-barlangot*, melyet négy fiatal tagtársunk a nyári táborunk ideje alatt bontott ki. A barlang a Bükk hegység második legmélyebb (183 m) barlangja, járatainak hossza feltételezésünk szerint 6-800 méter közötti. Hozzáálltunk állapotfelmérésehez és pontos térképének elkészítéséhez.

Ugyancsak lezártuk a "közkedvelt" *Létrási-vízesbarlangot*. Miután látogatását minimalizálni szükséges, kérünk minden érdeklődőt, hogy az alábbi telefonszámokon jelentkezzen amennyiben a barlangba túrát kíván szervezni, s rendelkezik a megfelelő kutatási- vagy túravezetői igazolvánnyal. (Nagy Zsuzsanna: 46-337-530, 46-366-693, 46-358-647)

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy a kutatási területünkön lezárt barlangok (*Láncr Oliver-, Létrási-vízes-, Jáspis-barlang*) kulcsaihoz a Létrás-tetői kutatóházban lehet hozzájutni a fenti feltételekkel, vagy az általunk biztosított túravezetőkkel. Kérjük továbbá azt, hogy amennyiben a létrási-lápa bármely barlangjába kívántok ellátogatni, legalább indulás előtt szóljatok be a kutatóházba, s töltsétek ki a kutatási jelentéseket. Ez többek között biztonsági célokat is szolgál.

Mint egyébként ismeretes a kutatóház vendégszobája elsősorban barlangászok részére kiadó. Legalább két héttel a tervezett időpont előtt a fent megadott számokon lehet jelentkezni. Felhívjuk a figyelmet arra, hogy a nem nálunk szállásolók után nem vagyunk kötelesek a hulladékot eltávolítani. Mindenki gondoskodjon arról, hogy a természetvédelem alapvető szabályait betartsa a területen.

Miután a hegységben sorozatosan több rongálást tapasztaltunk, ezúton fordulunk segítségért hozzátok. Amennyiben valakinek, valakiknek bármilyen információ állna rendelkezésére arról, hogy kik lopták el a fokozottan védett, s egyébként az utóbbi hónapokban nyitott Szepesi-barlang ajtaját, vagy valamit tud a Kis-fennsík barlangjainak sorozatos, feltehetően szándékos eltöredékeléseiről (*Csókás-réti-, Vénusz-, Sajt-, Kő-lyuk, Hillebrand-barlang stb.*) kérjük, értesítsétek bennünket. A Szepesi-barlang esetében különösen veszélyes helyzet alakult így ki, miután a bejárati szakasz első létrájának egy része leszakadt, így fokozott figyelmet érdemel a lejutás.

* Szomorúan tudatjuk továbbá, hogy tagtársunk Nagy Flórián 22 éves korában, munkahelyi baleset következtében váratlanul elhunyt. A barlangkutatáshoz csaknem egy évtizede kötődő Fofó temetésén, október 8-án csaknem félszáz barlangász és több társszervezet nyilvánította ki megrendülését, melyet ezúton is köszönünk mindenkinek.

Marcel Loubens Barlangkutató Egyesület

Kérjük a tagságot, hogy a *Cserszegtomaji-kútbarlangba* irányuló túrázási szándékot időben - legalább 2-3 héttel a tervezett túra előtt - lehetőleg írásban jelezzék a *Labirint csoport* vezetőségének, mert csak ez esetben tudunk leszállási lehetőséget és vezetőt biztosítani.

Levél cím: Takács Ferdinánd
8372 Cserszegtomaj, II. ker. 201.

A túrák zavartalan lebonyolítása érdekében kérjük, hogy leszálláshoz és önbiztosításhoz szükséges felszerelést (kötelet is) hozzanak magukkal a látogatók és lehetőség szerint a nyílt lángú világítóeszközöket mellőzzék. A barlang fokozottan védett volta miatt max.8-10 fős csoportokat várunk, és ugyanennyi fő részére tudunk esetleg szálláslehetőséget biztosítani. A barlang állagának megőrzése kívánja így, megértéseket köszönjük.

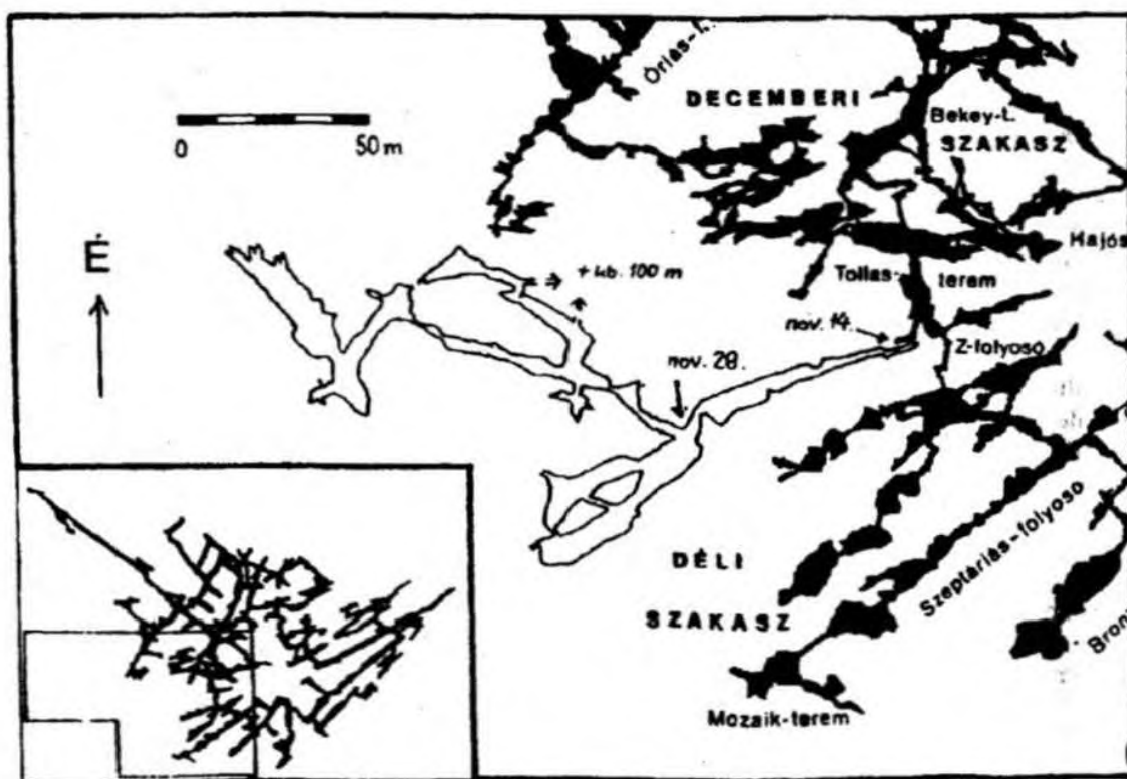
Labirint Barlangkutató Csoport

A *Bekey Imre Gábor Barlangkutató Csoport* a *Pál-völgyi-barlang* Y-folyosójának Ny-i ágát lezáró omladék átbontásával 1993. november 14-én és 28-án újabb járatszakaszokat tárt fel a barlang DNy-i zónájában.

Az elsőként megismert két járat KÉK-NyDNy irányú, széles, de viszonylag erősen feltöltött folyosó, szép oldástormákkal és kiterjedt cseppkőképződményekkel. Az ezektől ÉNy-ra feltárt járatok már zömmel ÉNy-DK irányítottágúak, ugyancsak szélesek, de több helyen omladékos jellegűek; bennük a cseppkőképződmények mellett nagy felületeket borítanak hévizes kiválások (kalcit-lemezek, apadási színlők) is. Az új szakasz egyes részein intenzív huzat tapasztalható; a jelenlegi ÉNY-i végpontot nagy kiterjedésű, nagy magasságba felharapódzó omladék alkotja.

Az elvégzett vázlatos térképezés alapján az új szakasz felmért hossza 477 m, a bejárt, de még fel nem mért részek további 100 m-re becsülhetők. Mindezekkel együtt a Pál-völgyi-barlang hossza már eléri a 8.200 m-t.

Kiss Attila - Takácsné Bolner Katalin

A MAFC Barlangkutató Csoport az idei év során még a tavasz folyamán kezdte meg az Északi Bakonyban a Kőrös-hegy térségében az időszakosan aktív, nagy vízgyűjtő területtel rendelkező Meander-víznyelő kutatását. A víznyelőcsoport tengerszint feletti magassága 440 méter, 4 berogyásból áll, befoglaló kőzete felső triász dachsteini mészkő, de a nyelőpontból előkerült törmelékből alsó-kréta korú zirci mészkő is előkerült. Hogy a benne elnyelődött vizek hol jönnek a felszínre nincs adatunk. Elnevezését még a 70-es években az Alba Regiásoktól kapta, feltehetőleg a Bődön-kúttól a nyelőig húzódó igen szépen meanderező patak alapján.

A nyelőt korábban az *Acheron csoport* 1985-86-ban már 12 méter mélységig kibontotta, azonban az eltelt 7 év során az vélhetően az erdészet némi segítségével szinte teljesen feltöltődött. A bontást a kora tavaszi hóolvadás végét meg sem várva kezdtük meg. Néhány hétvége elteltével sikerült folyamatos ácsolás mellett exhumálnunk az "Acheronos korszak" 12 méter mély omladékáról nevezetes kutatóaknáját. Ennek aljából egy omladék álfenék átbontásával egy törmelékkel borított talpú kis terembe jutottunk, amelynek alsó végéből egy cseppköves szükületen keresztül egy 3 méter mély aknába vezetett az út. Ennek az alján sajnos további bontás szükségeltetett, amelyhez a felszínre vezető utat a vödör számára is járhatóvá kellett tenni. Ezt követően folytattuk a végpont bontását s jelenleg az omladékszónából egyértelműen kifelé vezető vízszintes járat kibontását kellett félbehagynunk a korai tél beálltával.

A barlang, amely mintegy 23 m mély, továbbkutatását a tavasszal mindenképpen folytatni szeretnénk, tekintettel a végponton tapasztalható huzatra, és a még 1987-ben megfigyelt több m³/perces víznyelő-kapacitásra tekintettel.

Nyerges Miklós

A MAFC Barlangkutató Csoport idén nyáron is képviseltette magát az Erdélyi Barlangász Szövetség (S.A.S.) által a Pádis platon (Bihar hg., Románia) szervezett immár hagyományos háromhetes Varasoaia táborban. 1988 óta tart a folyamatos kutatás ezen a területen, kisebb-nagyobb eredményekkel. A fő munkapontot jelentő V5-zsombolyban 1991-ben -170 m-ig, 1992-ben -273 m mélységig sikerült lejutni. Az eredmény ez évben sem maradt el, a Valea Rea-zsomboly hossza az eddig ismert 1 km-ről kitartó munkával kb. 6 km-re növekedett. Mindkét objektumban vizes-agyagos szűkületek sorát kellett leküzdeni. Nehezen járható barlangokról lévén szó, térképezésük és feltárásuk lassan halad. Kárpótlásul gipsszel, aragonittal, heliktittal és cseppkőképződményekkel találkozik a kutató.

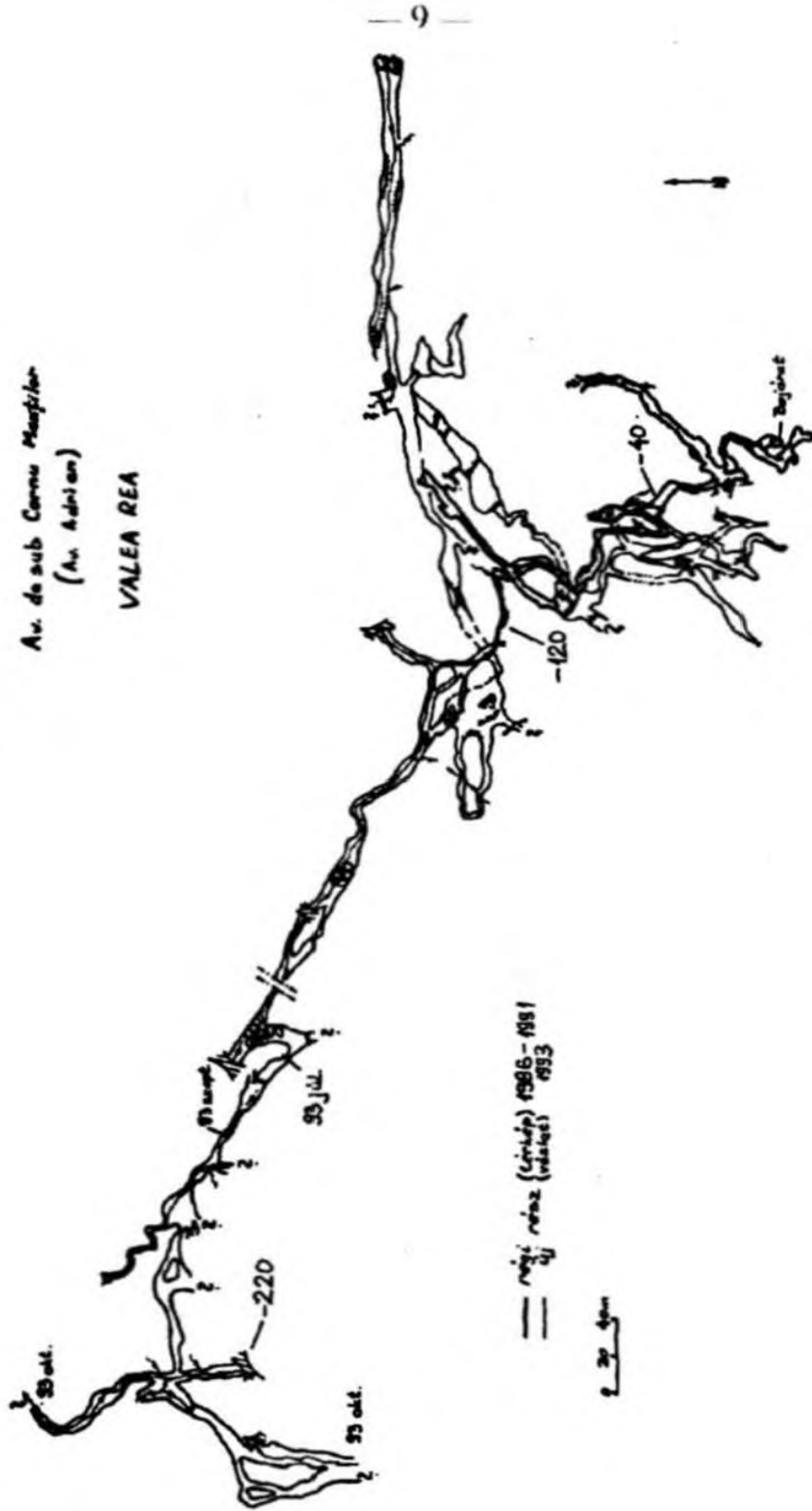
A lehetőségek korántsem kimerítettek, a V5-zsombolyban -750 m-es mélyseg elérésére van lehetőség, a Valea Rea-zsombolyban számos továbbjutási lehetőség maradt nyitva.

Zih József - Perényi Katalin

Ar. de sub Cornu Masfiter
(Ar. Adrian)

VALEA REA

— regi reaz (cristal) 1986-1981
- - - regi reaz (vâlcu) 1953

0 20 40m

A Társulat és a Barlangtani Intézet által 1993. november 16-19. között Aggteleken és Budapesten lebonyolított *Barlangi idegenvezetői tanfolyamon* a 17 résztvevő közül az alábbiak tettek sikeres vizsgát:

Bartha Zsolt (BNP)

Kricsfalussy Beáta (BTI)

Pecze Imréné (ANP)

Polgár Anasztázia (BNP)

Temesvári Anikó

Varró Bea

Bernáth Zsolt

Menyhárt Krisztina

Péter Lőrinc (BTI)

Szölösi Miklósné (ANP)

Vendel-Mohay Luca

Oktatási Szakosztály

BARLANGI IDEGENVEZETŐI TANFOLYAM

Társulatunk a Barlangtani Intézettel közösen 1994. március 22-26. között rendezi meg a soron következő, vizsgával záródó barlangi idegenvezetői tanfolyamot Aggteleken, ill. Budapesten.

A tanfolyam tananyaga középfokú iskolai végzettséget, ill. azzal egyenértékű ismereteket feltételez.

A résztvevők, sikeres vizsga esetén barlangi idegenvezetői igazolványt és jelvényt kapnak, amely idegenforgalmi barlangoknál állandó, ill. alkalmi túravezetői állás betöltésére ad lehetőséget.

A tanfolyam részvételi díja MKBT tagoknak 500 Ft, mely összeg tartalmazza a tanfolyam és vizsga költségeit (igazolvány, jelvény), a jegyzet árát és az Aggtelek - Budapest utazást. A résztvevőknek ezen felül az odautazást (Aggtelekre) és a visszautazást (Budapestre), valamint a szállást (3 éjszaka Aggteleken a Barlangszállóban, 250 Ft/fő/éj és 1 éjszaka Budapesten, kb. 400 Ft/fő/) és az étkezést kell fedezniük.

Kérjük a jelentkezőket, hogy a kitöltött jelentkezési lapot és a részvételi díjat legkésőbb 1994. január 25-ig szíveskedjenek beküldeni.

Oktatási Szakosztály Előzetes Felhívása

Az Oktatási Szakosztály 1994 nyarán *Pusztamaróton* (Gerecse hegység) 1 hetes **barlangkutatói tanfolyamot** szervez tábori körülmények között.

A **kutatásvezetői tanfolyamra** év végén (október-november) kerül sor.

Kérem, hogy az érdeklődők az előzetes jelentkezést számomra (Miskolc-Egyetemváros, Hidrogeológiai-Mérnökgeológiai Tanszék, 3515) szíveskedjenek megküldeni.

Barlangi kutatásvezetői továbbképző tanfolyamra várhatóan 1994 márciusában kerül sor, a Műsorfüzetben a helyét és az idejét közöljük.

Dr. Lénárt László
az Oktatási Szakosztály vezetője

Barlangi Mikulás

December negyedikén és ötödikén a Mikulás, *Petrányi Dezső* több alkalommal is leereszkedett a Szemlő-hegyi-barlang Óriás-folyosójában és jópofa krampuszai segítségével kiosztotta ajándékait a barlangász csemetéknek. A nagy sikerű rendezvényről a televízió is beszámolt. Köszönet érte a szereplőknek, és a fő szervezőknek: *Bolváry Áginnak és Kovács Józsefnek.*

HÁGÓ KUPA Alapító levél

Mivel a *Rózsadombi Kínizsi Barlangkutató Egyesület* a Lukács László Kupát végleg elnyerte, a *Hágó SC* és az *FTSK Barlangkutató Csoport* új kupát ír ki Hágó Kupa néven a Hágó GMK hathatós anyagi támogatásával.

A kupa országos barlangi ügyességi, technikai, gyorsasági, elméleti verseny. Feladatai az általános barlangjárás biztonságos, sportos, korszerű művelésével kapcsolatosak, de elengedhetetlennek tartjuk az egészséges barlangász humor szabad áramlását is.

A Hágó Kupa vándor kupa jellegű. Háromszori egymás utáni elnyerése esetén (a rendezés éve nem számít) végleg a győztes csoport tulajdonában marad. Évenkénti rendezése a kupagyőztes csoport tulajdonában marad. Évenkénti rendezése a kupagyőztes csoport joga, ellenkező esetben a jog visszaszáll az alapítókra. Külföldi csoport a versenyt nem rendezheti meg. A versenyen 3 fős csapatok vehetnek részt akár vegyes összetételben is. Ezen esetben a csapatvezető csoportjává a rendezési jog.

A verseny kb. 50.000 Ft összdíjazású, mely a 6. helyezettig való díjazást jelent. Ezzel szeretnénk a verseny iránti érdeklődést komolyabbá tenni.

A verseny tartalmára nézve az alábbi feltételeket kell kötelező érvényűnek tekinteni:

- barlangtechnikai II. tanfolyam anyaga,
- barlangi falmászás jellegű feladat,
- barlangi mentési jellegű feladat,
- barlangi túraszákok (bag) használata,
- HUMOR, tréfás feladatok előtérbe helyezése,
- elméleti feladatok.

A verseny védnöke a HÁGÓ GMK. A versenybírásgot előzetes felkérés alapján kell kijelölni.

A versenyt minden év májusában kell megrendezni. A rendező csoport köteles lehetőséget biztosítani élménybeszámolóknak, előadások megtartására, a tapasztalatok kicserélésére.

Rendező bizottság: *Horváth Richárd, Simon Béla, Zsolyomi Zsolt*
2094 Nagykovácsi, Tinódi u. 41. Tel.: 1389-806

Mivel a Hágó Kupa megrendezése anyagi feladatokkal jár, várjuk szponzorok segítségét, egyéb anyagi felajánlásokat a verseny még sikeresebb lebonyolítása érdekében.

Az első bemutatkozó versenyt terveink szerint 1994. május 14-én a Mátyás-hegyi-barlangban kívánjuk megrendezni. A Műsorfüzet következő számában közöljük a verseny teljes leírását és kiírását.

Rendezők

A *Futóhomok Természetvédelmi Egyesület* és barátai meghirdetik a Független Alkotók "NATURA 94" Országos Természetvédelmi Foto-, Film- és Videó-szemléjét.

A rendezvény védnöke: a *WWF "Világ Természetvédelmi Alap"* magyarországi képviselője.

A szemlén részt vehetnek független, amatőr, non-professional és alternatív fotográfusok, filmesek és videósok, egyénileg vagy közösen, nem anyagi haszonszerzés céljából, Magyarországon készített fotókkal, fotósorozatokkal, filmekkel és videóalkotásokkal.

A kategóriák (témakörök) a fotó- és fotósorozat, illetve a film- és videó szekciókban a következők:

I. Természetfotók, ill. -filmek és videók

II. A természetvédelem, és a természetvédelem kapcsolata a gazdálkodással

III. Jelenségek az élő és az élettelen természetben (növény- és állatvilág, földfelszíni és föld alatti, vízi, légköri, égi jelenségek).

A fotók, filmek, videók lehetnek a jelenséget ábrázoló, ill. a jelenség képét szabadon felhasználó, kísérletező alkotások.

A szemle várható időpontja 1994. március közepe.

Részletes pályázati kiírás, nevezési és jelentkezési lapok beszerezhetők:

Futóhomok Természetvédelmi Egyesület

6001 Kecskemét, Postafiók 654.

Barlangtúrák a szomszédos országokban

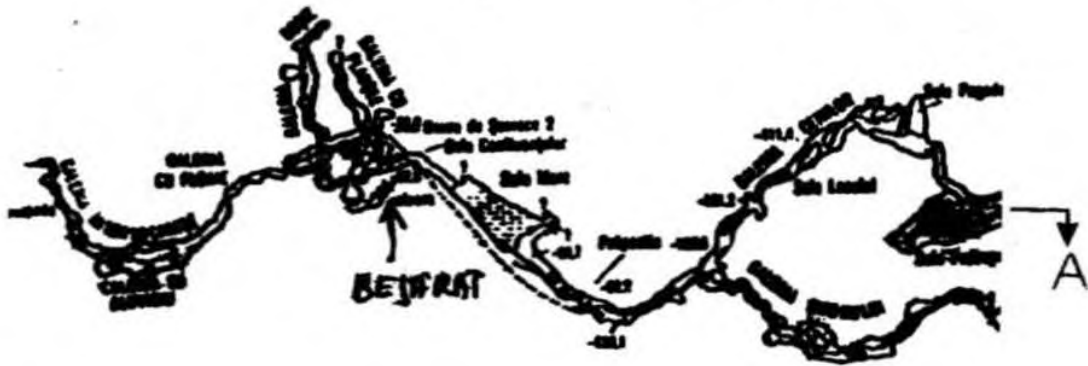
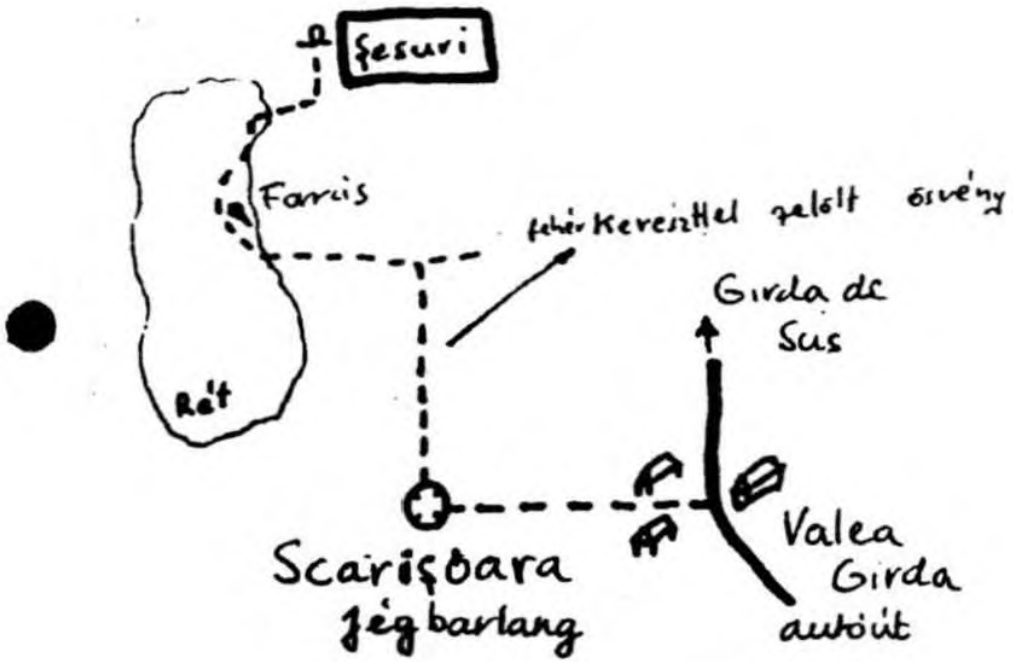
7. rész: Avenul din Sesuri (Fennsíki-zomboly)

Erdély - Bihar hegység

Megközelítés: A Szkerisórai- jégbarlangtól közelíthető meg gyalogszerrel (Girda de Sus közelében, további részleteket ld. Mátyás Vilmos: a Bihar hegység útikalauza c. könyvében!). A fehér festett kereszt jelzésen a forrásig, majd tovább a rét végéig, ahol jobbra kell betérni az erdőbe egy ösvényen. A barlang az út baloldalán nyílik 909 m tengerszint feletti magasságban 6 x 3 m-es bejárati szádával. A barlangra a kisebb aknák jellemzőek, amelyek nem várt módon tágasak, s a barlang kis mélysége ellenére is változatos, igényes túrára ad lehetőséget. A barlangban vannak egyes mászós szakaszok, ahová az esetleges gyengébb résztvevők számára érdemes egy 15-20 m hosszú kötelet vinni. A barlang teljes bejárása, be és kiszerezéssel együtt egy teljes napot kitöltő program, bár beszerelt pályán 1,5-2 óra alatt le lehet viharzani a barlang aljáig. A kiszerezésre optimális esetben is legalább 3-4 órát rá kell számolni. A barlang kiépítése az ott lefolytatott nyári(93) BEAC túra ellenére is nagy kívánnivalót maga után, aki nem rest vigyen magával nittfűröt és verjen be még néhány nittet!

Beszerezési útmutató: **1. akna:** (15 m kötél) A bejáratnál a jobb oldalon lévő vékonyka fenyőről indulhatunk áttörtetve a gallyakon.

2. akna: (20 m kötél) egy beszorított fatörzsről készíthetünk bevezetőszárat, majd a kötélpóást megelőzendő hevederből készíthetünk az ereszkedőszárnak kikötést. Az első

és a második aknát célszerű egy kötélből szerelni. (35 m kötél)

3. akna: (17 m kötél) Kikötés két szöghöz, innen 5 m ereszkedés, kissé felfekszik, a kötél, majd eN, onnan ereszkedés az akna aljáig.

4. akna: (14 m kötél+8 m) Az első szög a 3. akna alján, ez nem feltétlenül szükséges. A lejtőn lefelé, majd eN. Az ereszkedést megkezdve fix szögbe akasztott hevederrel elhúzás kell.

5. akna: (10+8 m kötél) 6 m ereszkedés 1 szögből, ami lebiztosítható az előző kötéllhez.

6. akna: (20 m kötél) A kanyar előtt jobbra fűzőlyuk, balra szög, majd beljebb csN. Kikötés hosszú füllel, lengő beszállás. Az akna talpára érkeve a Rózsa-galéria bejárata nyílik balra, amely egy érdekes fosszilis járat. Jobbra tágas folyosó, majd rövid traverzálás után lemászás a bal végén, és visszafelé haladva négykézláb a következő aknához érünk.

7. akna: (25 m kötél) Az akna tetején fix nitt (a kötelet át kell fűzni rajta). Leereszkedve az akna feléig 1 m hosszú ékcsomós elhúzás a túloldali cseppkölefolyás aljából. Az akna aljáról elérjük a Nagy Termet (Sala Mare), amelyben bokáig érő vízben gázolva a jobb oldali emelkedő felé haladunk, s azon felmászva egy hasadékhöz jutunk.

8. akna: (50 m kötél) Kikötés három ponthoz. (2 szög és egy fűzőlyuk). A hasadékban ahol lehetséges érdemes mászni mert a kötél több helyen élesen megtörik. Az akna alsó harmadában megosztható (fűzőlyuk+szög+heveder). Az akna alján jobbra szifonos, aktív ág található, balra egy mésztufagáthoz érkezünk ahol annak jobb oldalán fel kell mászni (beépített jutalomkötél - kellően magas résztvevőknek) Egy ablakon át cseppköves terem. Továbbhaladva jobb oldalt a Sala Pabusirikbe mászhatunk fel egy homokos falon. Érdemes megnézni nagy méretei miatt, de vigyázat mert nehéz visszatálatni a nagymennyiségű omladék rései között. A következő akna előtt még két lemászás:

R6 - Mély aknához érkeve néhány métert visszamenve jobbra a fehér nyilat követve lemászás.

R5 - Terpeszmászás, széles meander végén akna.

9. akna: (20 m kötél) Balra fent kőhöz kikötés, majd baloldalon kőbutyókra pruszikcsomós kikötés 6 mm-es laza pruszik-kötéllal.

10. akna: (23 m kötél) Az aknától 4 m-re balra fent követ körülkötni, és a tufagátra heveder és kötélvédő, lejjebb a túloldalról elhúzás.

Jobbra a járat hamarosan véget ér, míg balra szűk cseppköves "főág". A végén egy szappanosan csúszós montmilch-kút, a belőle való visszatéréshez 15 méter kötél ajánlatos!

Bajna Bálint - Nyerges Miklós

KÖNYVÚJDONSÁGOK

Balázs Dénes: Galápagos, az elefántlábúak szigetei

A Galápagos-szigetek a Csendes-óceán titokzatos, elvarázsolt szigetvilága. Ebbe a fantasztikus környezetbe, a biológusok legszentebb zarándokhelyére kalauzolja el olvasóit a világjáró szerző. A könyv bolti árusításra nem kerül.

Ára: 290 Ft. Kapható a Titkárságon.

Ismét kapható - korlátozott példányszámban - a Kriterion Kiadó gondozásában 1983-ban megjelent **Geológiai kislexikon**.

Ára: 200 Ft.

Tájékoztatjuk a tagságot, hogy Életem - utazásaim, Balázs Dénes emlékiratai a földrajzi ismeretterjesztés szolgálatában címmel készül Balázs Dénes visszatekintése életútjáról. A könyvben megelevenedik a változatos színes életpálya: a gyermekkori utazásoktól kezdve - az ifjúkori barlangfelfedezéseken át - a világ legjáratlanabb tájaira vezetett expedíciókig. A sok-sok élménnyel fűszerezett, tanulságos könyvet az író több mint 200 rajza és fényképe díszíti.

A mű korlátozott példányszámban, szerzői kiadásban jelenik meg. Bolti árusításra nem kerül. Előjegyezhető a szerzőnél (2030 Érd, Sárd utca 45.), vagy a Titkárságon a dedikálási igény bejelentésével.

A könyv várható önköltségi ára kötve 1000-1500 Ft között lesz.

Teleki Domokos: Egynéhány hazai utazások leírása című munkája a Régi Magyar Könyvtár sorozatban, amely néhány barlang leírását is tartalmazza (pl. Baradla, zilicei-jégbarlang, torjai Büdös-barlang stb.).

A könyv ára: 260 Ft. Kapható a Balassi Kiadónál, Bp. II. Margit u. 1.

Keresztül-Kasul Hetedhét Országon Át!

A tavalyi évekhez hasonlóan idén is meghirdetjük expedícióinkat, egy júliusi kisebbet és egy augusztus nagyobbát. Mindkét kiruccanást az "Irinyi János" VSzki. és Gimn. DSK. természetjárói szervezik, a STUDENT szeleleoalpin csoport segítségével.

Utazás: autóbusszal, szállás sátorban. A végleges programot a résztvevőkkel közösen alakítjuk ki. Munkahelyi kikérőt biztosítunk. Az irányárak az önálló szervezés miatt, mindennél olcsóbbak. Ezek a buszköltségeken túl (bérleti díj, a 2 sofőr napi- és átalánydíja, üzemanyag, autópálya- és parkolási díjak stb.) már a teljes ellátást és a közös költségeket is magukban foglalják!

1. "VENETO '94" expedíció ideje 1994. július 9. (szombat) - 23. (szombat)-ig.

A 15 napos út 10 munkanapot érint és 2700 km távú, a következő útvonalon: Budapest-Letenye-Pula (Isztriai-félsziget tengerpart és buszturák a környéken, 3 nap egy helyen)-Rijeka-Porec-Vrsar-Rovinj-Piran-Trieszt-Bibione (2 nap)-Velence-Padova-Vicenza-Verona-Garda-tó (2 nap, Sirmione, Gardaland stb.)-Trento-Bolzano-Dolomitok (2 nap, Misurina, Drei Zinnen, egész napos gyalogtúra)-Lienz-Klagenfurt (Minimundus stb.)-Graz-Budapest. *Irányár: 23.850.-Ft+ 120 DM camping.*

2. "CANYON '94" expedíció: 1994. augusztus 3. (szerda) - 21. (vasárnap)-ig. 19 nap!

Az Alpoktól a Pireneusokig, a Riviérán át, 6000 km, hét országon át! (13 munkanap) A tervezett útvonal: Budapest-Rábfüzes-Tarvisio-Firenze-Genova-Monaco-Nizza-A Var-canyonja-a Grand Canyon du Verdon-Ste.Croix-tó-Apt-Fontaine de Vaucluse-Avignon-Les Beux de Prov.-Tarascon-Pont du Gard-Ardeche-canyonja egész napos, 35 km-es vadvízi kajaktúra)-Vallon Pont'Arc-Orange-Séte (Riviéra tengerpart)-Gignac-Hérault-canyonja-St. Guilhem-Carcassone-Matres-St.Gaudens-Montréjeau-Bagnères-Lourdes-Bétharram-Arudi-canyonja-Somport-hágó-Jaca-Huesca-Alquezar-Lerida-Tarragona-Barcelona-Montserrat-Andorra la Vella-Montpellier-Palavas-Arles-Monte Carlo-Genova-Firenze-Tarvisio-Rábfüzes-Budapest. *Irányár: 29.850.- Ft.*

Kirándulások, túrák, városnézések, hegyek, völgyek, vadvizek, tengerpartok, karsztok, idegenforgalmi barlangok és különleges természeti látványosságok az út során. Lehetőség nyílik az adott környékek megismerésére, karszterületek tanulmányozására, kapcsolatok kiépítésére sőt még egyebekre is! Ehhez keresünk vidám társaságot és a nomád életet kedvelő fiatalokat, akik szívesen tagjai lennének egy remek világcsavargó csapatnak!

Jelentkezés csak személyesen! Kalandorok ne kíméljenek!

Felvilágosítás: szerdánként 19-21 között, a KSZSZ Művelődési Központban lévő Barlangász és Hegymászó Centrumban (Student Szpeleoalpin csoport vezetőjénél) személyesen Krekács Károly expedícióvezetőnél, cím: Bp. VI. ker. Eötvös u. 25/a., ill. telefonon. kizárólag tanítási időben keddenként 9-13 között: 1690-900/1555 m., és este 18-21 között a 173-8764 számokon. Jelentkezési határidők: 1. május 4., 2. május 25.

Krekács Károly ODK vezető

JELENTKEZÉSI LAP

Alulírott jelentkezem a márciusban

megrendezésre kerülő barlangi idegenvezetői tanfolyamra.

A tanfolyam anyagát az alábbi címre kérem megküldeni:

.....

Szállást kérek:

Aggteleken, igen nem

Budapesten, igen nem

(A megfelelő szöveget kérjük aláhúzni.)

Dátum:.....

.....
aláírás

*Szerkeszti: Fleck Nóra és dr. Kósa Attila
Felelős Kiadó: dr. Zámbo László
Kiadja a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat*

*Privatorg Nyomda
Budapest
Tel. & Fax: 131-9048*